روزنامه صبح ایران
وطن امروز
VATANEMROOZ.IR

VATAN-E-EMROOZ | VOL.16 | NO.4000 | WED.MAR.13, 2024 | ISSN:2008-2886
| ۱۱۸۷ سال و ۱۷۱ روز گذشت |
چهارشنبه | ۲۳ اسفند ۱۴۰۲ | ۲ رمضان ۱۴۴۵ | ۱۳ مارچ ۲۰۲۴ | سال شانزدهم | شماره ۴۰۰۰ | ۸ صفحه | ۳۰۰۰ تومان

حساس‌ترین بازی نیم‌فصل دوم لیگ برتر فوتبال
با تقابل جذاب امشب استقلال - پرسپولیس

به ارزش یک جام

صفحه ۶

گفت‌وگوی «وطن امروز» با علی ثقفی
کارگردان فیلم سینمایی «پرویزخان»

تجربه‌های یک فیلم فوتبالی

صفحه ۸

رهبر انقلاب در محفل انس با قرآن با اشاره به صبر بی‌نظیر مردم غزه و ایستادگی رزمندگان مقاومت:
دشمن تاکنون هیچ غلطی نتوانسته بکند و حدود ۹۰ درصد توانایی‌های مقاومت محفوظ است

غزه در قله استقامت

عکس: Leader.ir

گروه سیاسی: در نخستین روز ماه مبارک رمضان «محفل انس با قرآن» بعدازظهر دیروز با حضور حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای رهبر حکیم انقلاب اسلامی در حسینیه امام خمینی(ره) برگزار شد.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، رهبر انقلاب در این مراسم در سخنانی تلاوت قرآن را «هنر مقدس» خواندند و تاکید کردند: باید هدف اصلی از این کار بسیار باارزش، انتقال معنی و پیام قرآن به آحاد مردم و جامعه و زمینه‌سازی برای تدبر در قرآن باشد. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اظهار خرسندی از تعداد بالای قاریان جوان «صحیح‌خوان» و «خوشخوان» در کشور، رشد فزاینده قاریان جوان را از نعمت‌های بزرگ انقلاب اسلامی برشمردند و افزودند: قرآن یک هنر الهی و خدایی است و مهم‌ترین وظیفه قاری قرآن، انتقال معانی و «تصویرسازی‌های قرآن» در موضوعات مختلف، به ذهن مستمعان است، بنابراین قاریان قرآن مصداق مبلغان رسالت‌های الهی هستند و خود را نیز باید با شرایط یک مُبلغ رسالت‌های الهی تطبیق دهند.

ایشان در ادامه ضمن بیان چند توصیه تخصصی به قاریان قرآن، بر لزوم گسترش و تکثیر «حَلَقات و جلسات قرآنی» در مساجد و منازل تاکید کردند و گفتند: در جلسات قرآنی باید به ترجمه و تفسیر قرآن نیز توجه ویژه شود تا زمینه ارتقای سطح معارف دینی جامعه به وجود آید.

رهبر انقلاب اسلامی با اشاره به پخش تصاویری از غزه و تلاوت قرآن به وسیله نوجوانان در غزه خاطرنشان کردند: قله استقامتی را که امروز در غزه شاهد هستیم، نتیجه فهم قرآن و عمل به آن است.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای شرایط غزه را از ۲ بعد در «اوج» توصیف کردند و افزودند: امروز در غزه از یک طرف شاهد اوج جنایت و وحشیگری و ظلم هستیم و از طرف دیگر اوج ایستادگی و استقامت نیز مشاهده می‌شود.

ایشان جنایت‌های کم‌سابقه در غزه همچون کشتن کودکان و نوزادان از طریق گرسنگی و تشنگی را مفتضح‌کننده تمدن غرب خواندند و تاکید کردند: به‌رغم آنکه صهیونیست‌ها از انواع سلاح‌ها و کمک‌های آمریکا و غرب برخوردارند اما با صبر بی‌نظیر مردم غزه و ایستادگی رزمندگان مقاومت تاکنون دشمن هیچ غلطی نتوانسته بکند و حدود ۹۰ درصد امکانات و توانایی‌های مقاومت محفوظ است.

رهبر انقلاب اسلامی خاطرنشان کردند: به لطف و فضل الهی مقاومت بینی صهیونیست‌ها را به خاک خواهد مالید. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای کمک به مردم غزه را تکلیف دینی دنیای اسلام برشمردند و گفتند: هرگونه کمک به دشمن صهیونیستی حرام قطعی و جنایت واقعی است و متاسفانه برخی دولت‌ها و کشورهای اسلامی این کار را انجام می‌دهند اما روزی پشیمان خواهند شد و ان‌شاءالله سزای این خیانت را خواهند دید.

در ابتدای این مراسم تعدادی از قاریان به قرائت قرآن و اجرای همخوانی و «ابتهال» پرداختند.

در این دیدار همچنین تصاویری از مقاومت مردم غزه بویژه کودکان و نوجوانان و تمسک آنان به قرآن پخش شد.

اصالت با رفتار است

دیدگاه

عباد محمدی: از جمله دغدغه‌های خانواده‌ها، مربیان، مسؤولان فرهنگی، نهادهای تبلیغی و جامعه دینی ایران انتقال مفاهیم دین است. برای این مهم نیز تدارکات فراوانی دیده شده است و یک فرد ایرانی در زندگی خود با کتاب‌های دینی در مدرسه و برنامه‌های تبلیغی در مساجد و رسانه‌های جمعی بسیاری همراه می‌شود. چند سال است این احساس بین بخشی از جامعه مذهبی شکل گرفته که بخشی از جامعه مفاهیم دینی را کمتر دریافت کرده است یا در لایه نمادها و نشانه‌ها آنها را مشاهده نمی‌کند. هرچند نمادها و نشانه‌ها گویای باور افراد نیست اما جایگاه اجتماعی افراد را نمایندگی می‌کند.

اخیرا یک مرکز شناختی در راستای درک خلقیات جامعه ایرانی و روش‌های تأثیرپذیری هر یک از اقشار مختلف جامعه با ۲۵۰ نفر از خانم‌ها گفت‌وگو کرده است، ۹۰ نفر از آنها، خانم‌هایی بوده‌اند که حجاب شرعی را رعایت نمی‌کنند. در این بررسی شناختی داده‌های قابل توجهی به دست آمده که یکی از آنها بررسی میزان و چگونگی تاثیرپذیری فرهنگی این بخش از جامعه از قشر متدین و مذهبی است. بخشی از داده‌های مورد استناد ما در این باره به این موضوع اشاره دارد که «رفتار گروه‌های مذهبی» به طور ملموس و قابل ملاحظه‌ای بیشتر از سایر روش‌های تبلیغی بر دیگر اقشار تاثیر داشته است.

این گزاره نشان‌دهنده این مساله است که رفتار افرادی که به‌عنوان چهره دینی، انقلابی، مذهبی و متدین شناخته می‌شوند در جهت‌گیری دیگر اقشار تأثیر به سزایی دارد. هرچند روش‌های مرسوم تبلیغ اعم از منبر، روضه و... در بین جامعه ایرانی از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است اما نتایج این پیمایش شناختی نشان می‌دهد تأثیر رفتار از دیگر نوع‌های تبلیغاتی به مراتب بیشتر بوده است. حال این تأثیرپذیری می‌تواند مثبت باشد یا منفی!

اما آیا منظور ما از رفتار، برخورد مستقیم یا گفت‌وگوی چهره‌به‌چهره است؟ خیر! در واقع منظور از رفتار، عمل قابل مشاهده است. بر اساس تعریف روان‌شناس‌ها، رفتار یعنی هر فعالیتی که یک موجود زنده انجام می‌دهد و به‌وسیله موجود زنده دیگر، قابل اندازه‌گیری و مشاهده باشد، لذا منظور از تأثیرپذیری اقشار عادی جامعه از اقشار مذهبی، آن دسته فعالیت‌های اجتماعی افراد است که قابل مشاهده و اندازه‌گیری باشد. در اینجا باید تأکید کرد منظور ما از اخلاق قابل مشاهده به معنای «هم‌رنگی یا رفتار عامه‌پسند» نیست بلکه در حال تأکید بر این موضوع هستیم در صورتی‌که یک فرد مذهبی در جامعه اخلاق و رفتار مناسبی از خود بروز دهد تاثیر آن بر همان جامعه پیرامونی از یک سخنرانی واعظ به طور قابل ملاحظه‌ای بیشتر است و برعکس اگر جامعه شاهد بدرفتاری و کج‌خلقی اقشار مذهبی باشد، دیگر کمتر درس اخلاقی می‌تواند بر آن تأثیر مثبت بگذارد.

البته این یافته‌ها موضوع جدیدی را نمایش نمی‌دهد، چرا که امری رایج و توصیه‌ای مشهود در صدر اسلام بوده است. از پیامبر اسلام حضرت محمد مصطفی(ص) نقل شده است: «۳ چیز است که هرکس نداشته باشد نه از من است و نه از خدای عزوجل. عرض شد: ای رسول خدا! آنها کدامند؟ فرمودند: بردباری که به وسیله آن جهالت نادان را دفع کند، اخلاق خوش که با آن در میان مردم زندگی کند و پارسایی که او را از نافرمانی خدا بازدارد».

همچنین حدیث مشهوری از امام صادق(ع) وجود دارد که می‌فرمایند: «مردم را با غیر گفتارتان دعوت کنید؛ تا پرهیزکاری، تلاش و مجاهدت، نماز و نیکوکاری را از شما ببینند، به‌درستی که دعوت‌کننده (واقعی) همین است». در حقیقت این حدیث به همان جمله معروف اشاره دارد که مردم را با رفتارهای‌تان دعوت کنید، نه گفتارهای‌تان. البته این بدان معنا نیست که انتقال مبانی و علوم از طریق منبرها و موعظه‌ها صورت نگیرد، بلکه اشاره قطعی به تاثیر «رفتار عملی» دارد. همچنین بررسی آیات قرآن نیز به ما نشان می‌دهد اصالت با رفتار است، نه گفتار.

حال فرصتی مغتنم فراهم شده است. جامعه به همان میزان که دچار گمراهی مدرن شده و تحت تاثیر تکثر فرهنگ‌ها قرار گرفته، به همان مقدار نیز فرصت گزینش و تکمیل دانسته‌ها را یافته است. اما این فرصت برای جامعه مذهبی چطور ظرفیت‌آفرین است؟ از جمله فرصت‌هایی که جامعه ایرانی می‌تواند بر آن تکیه کند تا قلوب را به هم نزدیک کند، ماه مبارک رمضان است. ماه رمضان از جمله پرآداب‌ترین ماه‌های مسلمانان است. بخشی از آداب این ماه فردی است اما مهم‌ترین جلوه‌ها و جنبه‌های ماه رمضان، آداب اجتماعی آن است. یعنی زمانی که افراد با یک فرد روزه‌دار مواجه می‌شوند، رفتاری متفاوت‌تر از شرایط عادی و روزهای معمولی از خود بروز می‌دهند و روزه‌دارها از سوی دیگر مورد پذیرش بیشتری قرار می‌گیرند، چنان که از آنها انتظارات فراتری وجود دارد که می‌توان آن را انتظار «محبت‌آفرینی» دانست.

عوامل محبت‌آفرین بر اساس احادیث در ۹ نوع ذکر شده است: «نیکی، فروتنی، گشاده‌رویی، خوش‌خلقی، احسان و بی‌توقعی، انصاف و همدردی، صله رحم، اظهار محبت و دست دادن» که عینیت‌یافته آنها را در ماه مبارک رمضان شاهد هستیم. یعنی توصیه و حرمت احکام شرعی مربوط به این ماه مبارک، مسلمانان را در مسیری قرار می‌دهد که محبت‌آفرین باشند.

رهبر معظم انقلاب دی امسال در دیدار ائمه جمعه فرمودند: «زبان مؤثر است؛ خود زبان و تبیین، یک جهاد است؛ به معنای واقعی کلمه، بیان کردن برای مردم و گفتن برای مردم و حرف زدن برای مردم، حقیقتاً جهاد است اما فقط این نیست، [بلکه] باید با عمل هم [همراه باشد]؛ با روی خوش، با زبان پاسخگو، با حضور در جمع‌های گوناگون مردم - بخصوص جمع‌های جوان - باید این کار را انجام داد».

ماه رمضان، ماه فرصت‌هاست؛ از آنجا که تکاپوی معرفتی جامعه ایرانی در این ماه افزایش چشمگیری دارد، رمضان، ماه جذب و پرورش است. کمتر شرایطی وجود دارد که بدنه یک جامعه آنچنان با قلوب نرم و رفتار گرم با یکدیگر مواجه شوند. حتی کسانی که شرایط روزه گرفتن برای آنها فراهم نیست به احترام جامعه روزه‌دار، سعی می‌کنند از خود برخورد اخلاقی مناسبی بروز دهند که این موضوع نشان‌دهنده پذیرش است. در ماهی که جامعه پذیرای عمل اقشار متدین و مذهبی است، لازم است در جهت جذب و تاثیرگذاری اقشار مختلف جامعه کوشید و با روی گشاده و عمل صالح شرایط را برای انتقال مفاهیم دینی فراهم کرد.

در شبکه‌های اجتماعی
@vatanemrooz

تیترهای امروز

وزیر خارجه اوکراین:
زمان آن رسیده که به فکر صلح باشیم

بدیم بره!

■ دبیرکل ناتو: اوکراین می‌تواند برای تبدیل شدن به کشوری مستقل با روسیه مذاکره کند

صفحه ۷

چهارشنبه سوری دوباره حادثه آفرید
صدها مصدوم و ده‌ها کشته

هیجان بلای جان

صفحه ۴

نشنال اینترست: جهان برای عصر چندقطبی آماده می‌شود

جهان پسا آمریکایی

صفحه ۷

فرمانده مرزبانی: سال جاری ۴۰۰۰ عملیات تروریستی در نقطه صفر مرزی خنثی شد

خانه امن

صفحه ۲

تصویب چارچوب کلی واگذاری سهام عدالت به مشمولان جدید در جلسه شورای عالی سیاست‌های اصل ۴۴

عدالت به بازماندگان رسید

■ شروع شناسایی شرکت‌های دولتی‌ای که سهام آنها قابلیت واگذاری به مردم را دارد

صفحه ۳

نگاه

فرامتن بقا یا خروج اردوغان از قدرت

محمدحسین مهدوی‌زادگان: رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه در تازه‌ترین سخنرانی خود از ترک قدرت در آینده خبر داده و دوره کنونی ریاست‌جمهوری خود را آخرین دوران حضور خود در راس معادلات سیاسی ـ اجرایی آنکارا خوانده است. اگرچه اپوزیسیون دولت ترکیه این ادعا را پوپولیستی، پوچ و غیرقابل تحقق خوانده‌اند اما سخن ما فراتر از بقا یا عدم بقای مرد اول حزب عدالت توسعه در قدرت است. اسلام سکولار، کمالیسم و پوپولیسم و تکنوکراسی ۴ رکن اصلی معادلات داخلی ترکیه طی ۲ دهه اخیر را تشکیل می‌دهد. اگرچه در طول سال‌های ابتدایی حضور اردوغان در مسند قدرت، ژنرال‌ها و دادگاه قانون اساسی ترکیه جهت حذف وی از مناسبات قدرت خیز برداشتند اما پس از مدتی وی حکم یک «کبریت بی‌خطر» را برای طرفداران لائیسیته در ترکیه پیدا کرد. فاصله گرفتن شاگرد قدیمی مرحوم دکتر «نجم‌الدین اربکان» از استادش و در عوض، ائتلاف با دولت باغچه‌لی از حزب حرکت ملی بر همگان مسجل کرد «ثوابت اعتقادی» در ذهن وی جای خود را به «متغیرات فرصت‌طلبانه» داده است. «بقا در قدرت» تبدیل به کلیدواژه اصلی و دال مرکزی منظومه راهبردی اردوغان شد. در این مسیر، بسیاری از شرکا و دوستان سابق اردوغان از وی فاصله گرفتند؛ از عبدالله گل رئیس‌جمهور سابق ترکیه تا احمد داوود اوغلو استراتژیست حوزه سیاست خارجی و علی باباجان معاون سابق اردوغان. اردوغان همواره تلاش کرده است خود را یک پراگماتیست و عملگرا جلوه دهد تا بتواند سبد رای خود را در ادوار مختلف انتخاباتی فربه نگاه دارد. با این حال باید مراقب آدرس غلط اردوغان بود. او در ترسیم حدود و ثغور قدرت ۲۰ ساله‌اش، بر «شخصیت ایجابی»اش تاکید ویژه دارد. با این حال جنس آرای اردوغان طی حداقل ۲ انتخابات اخیر را باید تا حدود زیادی «سلبی» قلمداد کرد. رئیس جمهور ترکیه سال‌هاست یکه‌تازی خود در آکسارای را مدیون تکثر مخالفان و خودزنی آنهاست. حزب جمهوری‌خواه خلق، حزب دموکراتیک خلق و حزب خوب (به رهبری مرال آکشنر) و دیگر جریانات مخالف دولت ترکیه، قدرت خلق تصویری مشترک بر مبنای «اتحاد» و «کارآمدی» را نداشته و همین مساله، شهروندان ترکیه‌ای از ادیرنه تا اردهان را بر آن می‌سازد جهت جلوگیری از تحقق یک ساختار مبهم و چندلایه در عرصه حکمرانی سیاسی کشورشان، بقای اردوغان را ترجیح دهند. تلاش نافرجام و بسیار پرهزینه اردوغان جهت عضویت در اتحادیه اروپایی و مداخله تروریستی، مخرب و وقیح آنکارا در جنگ داخلی سوریه (با هدف سرنگونی بشار اسد) ۲ خطای محاسباتی ـ راهبردی بزرگی بود که هنوز عواقب و تبعات آن گریبانگیر آنکاراست.

ادامه در صفحه ۶

یادداشت روز

قرآن تمدن‌ساز

[علی عسگری]

سال‌هاست با فرارسیدن ماه مبارک رمضان، رهبر معظم انقلاب اسلامی محفلی قرآنی را تدارک دیده و به ترویج فرهنگ قرآن‌خوانی می‌پردازند. جدا از آنکه اهتمام ایشان به احیا و ترویج این سنت حسنه را می‌توان در ذیل رسالت‌های دینی ایشان طرح کرد اما جای این پرسش باقی است: گذشته از دلیل مذکور، چه عوامل دیگری ایشان را به سوی برگزاری چنین محفلی که قطعا وجه نمادین کنش آن بسیار جدی است، می‌کشاند؟ پاسخ این موضوع را در ذیل کلیدواژه «متفکر قرآنی» می‌توان توضیح داد. به عبارت دیگر در فکر و اندیشه رهبر معظم انقلاب اسلامی قرآن جایگاه ویژه‌ای در مواجهه با مسائل دارد. قرآن از منظر ایشان نسبتی با زندگی پیدا کرده است که می‌توان از دریچه آن پاسخ مسائل فردی و اجتماعی را جست. با مطالعه زیست دینی رهبر معظم انقلاب طی چند دهه گذشته این موضوع به نحو جدی چشم‌نوازی می‌کند که در دوره پیش از انقلاب، قرآن در محور فعالیت‌های مبارزاتی ایشان قرار داشته و در دوره پس از انقلاب نیز در حوادث گوناگون، همواره با تفکر قرآنی که از طریق انس و ملکه شدن باطن قرآن برای انسان پیش می‌آید، در مسائل گوناگون روزنه‌گشایی کرده‌اند. بخش زیادی از مباحث قرآنی حضرت آیت‌الله خامنه‌ای که از اساس نیز متعلق به دوران پیش از انقلاب اسلامی است، گواهی بر این موضوع است. علاوه بر آن، کتاب «طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن» که حاصل درس‌گفتارهای ایشان در دوران پیش از انقلاب است، بخوبی نشان می‌دهد قرآن در حیطه جامعه‌سازی و سیاست چه جایگاه رفیعی در اندیشه آیت‌الله خامنه‌ای دارد. در توضیح بیشتر می‌توان گفت شاکله فکری آیت‌الله خامنه‌ای را قرآن کریم شکل داده و این بنا توسط دیگر منابع دینی بسط یافته است. لذا قرآن را می‌توان ستون فقرات فکر دینی ایشان دانست. رهبر انقلاب نسبت میان قرآن و ابعاد زندگی انسان را اینگونه ترسیم می‌کنند: «یک مقداری باید به مسائل مربوط به قرآن اهتمام ورزید. قرآن کتاب زندگی است، کتاب حکمت است، کتاب درس است؛ دیگر در این زمینه ما زیاد صحبت کرده‌ایم، نمی‌خواهم آنچه را گفته‌ایم مجددا تکرار کنم. قرآن برای همه بخش‌های زندگی درس دارد. هر صفحه‌ای از قرآن را که شما نگاه کنید، وقتی دقت کنیم، تدبر کنیم، در هر صفحه قرآن انسان می‌تواند ده‌ها نکته اساسی برای زندگی پیدا کند. اینها مسائل مهمی است. نه فقط مسائل مربوط به عالم آخرت - که آنها در قرآن خیلی سنگین و پررنگ و قوی است - حتی مسائل مربوط به زندگی شخصی ما، زندگی خانوادگی ما، مساله حکومت ما، مساله ارتباطات بین‌المللی ما، نسبت به همه اینها و برای همه اینها در قرآن حکمت است؛ تدبیر هست. خب! باید ما از این استفاده کنیم، از قرآن استفاده کنیم».

نکته قابل تأمل در زمینه این گفتار آن است که آیت‌الله خامنه‌ای قرآن را نه فقط کتاب آخرت که کتاب دنیا، نه فقط کتاب زندگی فردی که کتابی اجتماعی و از همه آنها جالب توجه‌تر قرآن را نه فقط کتابی برای جنبش و نهضت بلکه کتاب اداره کشور معرفی می‌کنند. آنچه در گفتارهای موجود پیرامون قرآن به چشم می‌خورد آن است که اگر بخواهند جایگاه رفیع‌تری برای قرآن لحاظ کنند، در نهایت قرآن را کتاب انقلاب و کتابی معرفی می‌کنند که می‌تواند جامعه را به حرکت درآورد اما نکته قابل تأمل در بیان ایشان آن است که قرآن کتاب اداره، سیاست و روابط بین‌الملل است. شخص رهبر معظم انقلاب اسلامی به نظر برای چگونگی این برداشت، از الگوهای درخشان هستند. آنچه از الگوی ایشان می‌توان برداشت کرد آن است که روش استنباط موارد مرتبط با حاکمیت از قرآن بیش از آنکه روشمند و فرمولی باشد، حاصل انس و تدبر ویژه‌ای است که منجر به ملکه شدن فکر قرآنی در نزد انسان می‌شود.

افزون بر موارد مذکور، نکته دیگری که می‌توان ذکر کرد آن است که اگر فرهنگ به معنای نظام عقیدتی و فکری را در قلب و بطن تمدن بدانیم، قرآن به معنای تام کلمه کتاب تمدن‌سازی است. قرآن کریم با خلق معنای جدیدی از انسان، ظرفیتی بی‌نظیر را در راستای خلق تمدن نوین اسلامی در اختیار انسان قرار داده و این همان مضمونی است که رهبر معظم انقلاب نیز به آن اشاره کرده‌اند.

در پایان این یادداشت به نحو خلاصه می‌توان چنین گفت: بنا بر طرح ۵ مرحله رهبر معظم انقلاب برای رسیدن به تمدن اسلامی یعنی ۵ دوره انقلاب، نظام، دولت، جامعه و تمدن اسلامی، قرآن کتاب محوری تمام دوره‌هاست.